

Vi skulle hellere spørge om, hvorfor det egentlig er sådan, at renteniveauet i øjeblikket er ca. det tredobbelte af inflationen. Hvorfor har vi så høj en realrente? Hvorfor har vi et system, der i den grad overfører penge fra beboerne til formueejerne? Hvorfor skal huslejen i den grad afhænge af spekuleringen på verdensmarkedet? Dét synes vi er de egentlige problemer, der er med hensyn til vores boligfinansiering.

Og for det andet: Hvis regeringen mener, at der er råd til at sende et ekstra milliardbeløb af sted til boligstøtte, skal midlerne så gives på en måde, hvor det er sådan, at jo større bolig man har, jo større tilskud får man? Dét er vi ikke enige i.

Som hr. Jes Lunde var inde på, så har man denne tanke i regeringen – jeg synes sådan set meget frækt oven i købet – samtidig med at man rumler med forslag, der formindsker boligydelsen til pensionister, der formindsker boligstøtten til enlige mødre, som tager penge eller i hvert fald truer med at tage penge fra de allersvageste stillede i samfundet; det vil sige et forslag, som vender den tunge ende opad.

Vi vil under udvalgsarbejdet pege på en meget mere social måde at bruge pengene på, for vi har noteret os, at der altså er råd til at forbedre boligstøtten, og så vil vi komme med ændringsforslag, der bruger pengene på en anden måde.

Skatteministeren (Carsten Koch):

Jeg kan sige til fru Kirsten Jacobsen, at jeg er indstillet på at medvirke positivt til, at man undgår situationer som dem, der er blevet beskrevet. Jeg vil meget gerne medvirke til, at vi under udvalgsarbejdet får belyst og løst de problemstillinger, som der nævnes, for der er ingen, der kan være interesseret i, at noget sådant kan foregå.

Jeg vil i øvrigt sige, at jeg også, hvad angår dette lovforslag, er interesseret i at snakke med de forskellige partier, så vi kan finde frem til en løsning, som kan få en tilslutning i Folketinget. Jeg er altså parat til at snakke om de forskellige dele af forslaget med de interesserede parter.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Skat-teudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

19) Første behandling af lovforslag nr. L 251: Forslag til lov om ændring af lov om skolepraktik i erhvervsuddannelserne og lov om ændring af lov om erhvervsuddannelser. (Forlængelse af skolepraktik og erhvervsskolelærers godkendelse af praktikvirksomheder). Af undervisningsministeren (Ole Vig Jensen). (Fremsat 3/5 95).

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 20 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

20) Første behandling af lovforslag nr. L 252: Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsgivernes elevrefusion. (Tilskud og lønrefusion).

Af undervisningsministeren (Ole Vig Jensen). (Fremsat 3/5 95).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Anne-Marie Meldgaard (S):

Opsvinget her i landet er jo en realitet, og det har heldigvis en afsmittende virkning på antallet af indgåede uddannelsesaftaler. Det er glædeligt, at så mange unge, der nu engang ønsker en erhvervsuddannelse, har mulighed for at komme ud i en ordinær praktikplads. Vi ser faktisk, at der her pr. 1. april i år er 16 pct. færre, der skal i skolepraktik, end der var sidste år på samme tid.

Det er selvfølgelig en glædelig udvikling, men vi føler ikke, at udviklingen er stabil nok endnu, og derfor er det på sin plads, at vi efter udløbet af praktikpladsforliget til nytår sørger for, at vi er klar med en forlængelse, så de unge, der står over for at skulle tage et uddannelsesvalg, er klar over, at de også har en mulighed for at gennemføre deres uddannelse. Jeg synes, at vi ikke mindst bør tage hensyn til de unge, men også til skolernes planlægning.

Det, der for mig er den vigtigste begrundelse for at vælge denne løsningsmodel, er, at der samtidig bliver iværksat et udrednings- og analysearbejde, som præcis skal undersøge, hvad der er brug for i forhold til at fastholde, at vi skal sikre de unge, der ønsker en erhvervsuddannelse, at de også kan gennemføre deres uddannelse.

Det, at vi skal se på, om vi skal gøre en skolepraktikordning permanent, eller om vi skal finde andre løsninger, er, som det altid har været, et spørgsmål om, at erhvervslivet løser den opgave, som de har over for de unge, nemlig at skabe praktikpladser nok.

Det er også et spørgsmål om, at vi skal se på, om den måde, som vi har strikket hele vekseldannelsesforløbet sammen på, er hensigtsmæssig, og derfor er det vigtigt, at det bliver et bredt, men antalsmæssigt snævert udvalg, der kommer til at kigge på situationen, så der ikke kommer alt for mange interessevaretagelser på kryds og tværs.

Der skal ikke herske nogen tvivl om, at Socialdemokratiet stadig væk ønsker at fastholde vekseldannelsesprincippet på erhvervsuddannelserne, men vi er åbne over for at løse det balanceproblem, der synes at knytte sig til skolepraktikordningen.

For så vidt angår den anden del af loven om elevrefusionen som sådan, har der været tale om, at der har været ydet tilskud på 20.000 kr. til virksomheder, der tog elever. Det blev nedsat til 16.000 kr., og i dette forslag bliver det yderligere nedsat til 12.000 kr. i det år, som vi forlænger skolepraktikordningen med. Det kan måske være hensigtsmæssigt stadig væk at fastholde en tilskudsordning, men vi må, når det år er gået, tage stilling til, om vi skal videreføre en tilskudsordning, eller hvordan verden så ser ud.

Som sagt er tidspunktet ikke inde til en permanent afklaring af de unges uddannelsessituation, så vi støtter forslaget om en forlængelse af skolepraktikordningen og håber, at vi på den måde er med til, at vi kan finde den ideelle løsning på praktikpladsproblemet.

Jeg har faktisk ikke fantasi til at forestille mig, at der er nogen som helst ansvarlig politiker, der ikke er interesseret i, at vi får løst den her opgave. Det er et fælles ansvar, vi har over for de unge, at vi sikrer, at der er en garanti for, at den uddannelse, de påbegynder, også kan gennemføres. Jeg tror, at vi i dag vil opleve, at partierne på kryds og tværs tilkendegiver, at vi alle sammen har en forpligtelse til at løse netop dette problem.

Anders Mølgaard (V):

Praktikpladsforliget fra november 1992 illustrerer til fulde berettigelsen af solnedgangslovgivning: Hvorfor opretholde en orden og lovgivning, når behovet stort set ikke eksisterer mere? Efter min mening vil det klæde os folkevalgte og samtidig styrke den brede befolknings tillid til Folketingets legitimitet, hvis vi oftere fulgte solnedgangsprincippet, så vi kunne slippe den bevidstløse og fantasifulde ophobning af forældet lovgivning.

Den dynamik, som præger vort moderne samfund, aktualiserer behovet for at skærpe opmærksomheden mod solnedgangslovgivning. Desværre tyder meget på, at det ikke er alle, der kan genkende en solnedgang, når den indfinder sig – og det føler jeg mig bekræftet i efter at have hørt det socialdemokratiske indlæg.

I Venstre er vi ikke et øjeblik i tvivl om, at skolepraktikken og praktikpladstilskuddet skal afvikles med udgangen af dette år, dvs. med forligets udløb. Venstre bygger sin konkrete stillingtagen på to meget tungtvejende forhold: for det første den meget positive udvikling på praktikpladsområdet, en glædelig udvikling, som også i disse måneder accelererer med stor styrke, hvor der alene det sidste år er indgået 38.000 praktikpladsaftaler.

Den primære årsag er naturligvis, at der er kommet mere damp under kedlerne i det private erhvervsliv, specielt i hjemmemarkeds erhvervene, som har ligget underdrejet i en række år; som bekendt tegner netop de mindre, hjemmemarkedsorienterede virksomheder sig for en meget betydelig del af uddannelsen af de unge, der vælger den erhvervsrettede vej.

Samtidig vil vi frem til år 2001 opleve et mærkbart fald i antallet af unge på grund af den almindelige demografiske udvikling. Denne markante tendens har allerede fået mange virksomheder og også hele brancher til at starte massive rekrutteringsprojekter for at sikre sig den nødvendige andel af de små guldkorns- og honningårgange.

Den akkumulerede effekt af henholdsvis den demografiske udvikling og den pæne fremgangslinje i vores private erhvervsliv vil efter min bedste opfattelse vende fuldstændig op og ned på den problematik, som i dag er i fokus med lovforslag nr. L 251 og L 252. Jeg tror, at vi som politikere skal lære af de gamle indianere, som kunne høre græsset gro og mærke en bisonflok på 10 km's afstand, før lyde eller støvskyer nåede dem.

Vi vil nemlig snart stå med et meget positivt problem: at vi ikke kan finde unge nok til de eksisterende praktikpladser. Derfor er det absurd at blive ved med at bruge flere hundrede millioner kroner årlig på skolepraktik, som alle er enige om ikke er optimal.

Den anden tungtvejende årsag til, at Venstre går imod de to lovforslag, er principielle overvejelser. Vi finder, at skolepraktik dybest set undergraver selve vekseluddannelsesprincippet, som ikke uden grund også internationalt er blevet rost til skyerne. Jeg tror, at netop vores trofasthed over for dette princip er en del af forklaringen på vores gode konkurrenceevne, og derfor har jeg og Venstre hele tiden været dybt skeptiske over for skolepraktikken.

Den samme betænkelighed omfatter også tilskud til lære- og praktikpladser. Lavkonjunkturerne, som vi sidst oplevede fra 1988 til 1993, kan legitimere tilskud i en begrænset tidsperiode, men som tidligere omtalt er situationen forbedret betydeligt, og derfor bør tilskuddet afvikles helt. Hvordan kan vi ellers tackle situationen i næste bølgedal? Vil det så være nødvendigt med et tilskud på 100.000 kr. mod i dag fra 50.000 kr. pr. lærling?

Fra Venstres side er vi naturligvis helt på det rene med, at uanset hvor meget damp der kommer på kedlerne og uanset den demografiske udvikling osv., så eksisterer der stadig væk en lille gruppe af udsatte unge, som har svært ved at få en læreplads. Denne gruppe må ikke svigtes, og derfor har vi i fællesskab med Det Konservative Folkeparti oversendt et forslag til en handlingsplan til ministeren.

Vi er bekendt med, at denne udsatte gruppe er meget sammensat, og at der i det hele taget mangler en undersøgelse om problemets karakter. Vi har derfor foreslået et hurtigt udvalgsarbejde hen over sommeren, som kan afdække problemet og komme med differentierede tilbud, og vi har fra Venstres side allerede meddelt ministeren, at vi efterfølgende vil være positive over for at drøfte mere specifikke tiltag.

Men dette initiativ legitimerer ikke en forlængelse af skolepraktikken. At forlænge skolepraktikken er at gøre de udsatte unge en bjørnetjeneste.

Frank Dahlgaard (KF):

Det Konservative Folkeparti er ikke begejstret for, at alle mulige midlertidige ordninger iværksæt under den økonomiske stagnationsperiode efter kartoffelkuren skal forlænges, når vi nu er i

en helt anden positiv situation med hensyn til dansk økonomi og dansk erhvervsliv.

Fra begyndelsen af sidste år satte det økonomiske opsving i gang med et brag, og det ruller af sted i øjeblikket; der er netop i dag kommet nye tal for den voksende ordreindgang til industrien. Det betyder flere arbejdspladser, og det betyder en helt anden og bedre situation for de unge, der skal ud og have job eller have en praktikplads. Så hele forudsætningen for praktikpladsordningen og forliget fra 1982 er ændret og er faldet væk. Og det var jo også, da man lavede det, netop en midlertidig ordning, som udløber ved udgangen af dette år.

Så er det, at man må spørge sig selv, om det er rigtigt, om det er fornuftigt at fortsætte med ordningen. Forslagene her går jo ud på endnu en gang at forlænge den midlertidigt et års tid, mens man undersøger tingene.

Det mener vi ikke i Det Konservative Folkeparti der er behov for, for vi er som sagt i en anden situation, og selv når det nuværende økonomiske opsving klinger af – formentlig i løbet af næste år – så er vi stadig væk i en langt bedre situation. Det er ikke noget med, at vi vender tilbage til den vækstpause og stagnationsperiode, som jo desværre var en nødvendig ting i kølvandet på de ændrede strukturer med hensyn til skattesystemet og med hensyn til at vænne befolkning og erhverv til den lave inflation.

Vi er røget ud af tunnelen, og der er også på længere sigt lys til alle sider. Vi står i en helt anden positiv situation. Og set i det lys er der ikke noget perspektiv i at forlænge denne ordning, heller ikke med et enkelt år.

I de seneste tolv måneder er der indgået op mod 40.000 uddannelsesaftaler, og det er en vækst på et sted mellem 15 og 20 pct. i forhold til året før. Samtidig falder andelen af de unge, og det vil sige, at der også er faldende søgning til praktikpladser. Vi er allerede mange steder i landet i den situation, at der er mangel på elever, så vi er i en ny situation.

Der er det så spørgsmålet, hvad vi skal gøre, for der vil jo nok stadig væk være nogle unge, som har svært ved eller ikke kan få en almindelig praktikplads ude på arbejdsmarkedet. De kan ikke selv finde en plads, og det hjælper ikke, at deres skole gør en stor indsats for at finde en.

Men i Det Konservative Folkeparti tror vi ikke, at vejen frem er at køre videre med det nugældende system; det var gearret til krisepe-

rioden. Nu er det tiden at finde ud af, hvad det er for grupper af unge, som ikke selv kan skaffe sig en praktikplads – heller ikke med hjælp fra skolen. Det er efter vores mening grupper med forskellige problemer, og dem kan man ikke hjælpe på den rigtigste måde ved bare at køre videre med det her system.

Det er unge, som har låst sig fast på ét ønske, ét erhvervsønske – det kan være modepræget – og som ikke rigtig er villige til at gå over på et nært beslægtet område; der er altså behov for en øget faglig mobilitet. Det er formentlig unge med svage faglige og skolemæssige forudsætninger, og de skal vel hjælpes på en anden måde. Det er en hel del unge og desværre en voksende andel med fremmed etnisk baggrund, som af den grund har svært ved at skaffe sig praktikplads, enten fordi de ikke kan det danske sprog eller kender ordentligt til dansk levevis eller simpelt hen, fordi de ser anderledes ud og har et mærkeligt navn. Det er nogle helt specielle problemer; de er alvorlige, men de er helt specielle. Så kan det være unge med forskellige former for fysiske handicap, og det kan være andre typer af unge.

Det gode ved dette lovforslag er, at ministeren ønsker at sætte et analyse- og udredningsarbejde i gang, og jeg har forstået, at det netop er med henblik på at undersøge: Hvad er det for unge, hvad er deres problemer, og hvad kan vi gøre ved det?

Vi har jo sammen med partiet Venstre foreslået og lagt en handlingsplan frem til ministeren om den måde, man kunne gøre det på, hvor man lavede et udredningsarbejde hen over sommeren, sådan at vi allerede i efteråret – det er også indeholdt i ministerens lovforslag – havde resultatet, kunne bygge på det og agere med henblik på at opbygge nogle forskellige ordninger for disse grupper af unge. Og det er vi så parat til at se på efterfølgende.

Men at køre videre med den midlertidige skolepraktik og med tilskudsordningen i en situation, hvor forudsætningerne for disse ordninger er faldet væk, finder vi ikke er rigtigt.

Der skal ikke herske nogen tvivl om, at vi ønsker skolepraktikken fjernet. Vi er bange for, at der skal komme en permanentgørelse af praktikken, og at man med en forlængelse af loven får blandet socialpolitik og uddannelsespolitik sammen på en uheldig måde, som forringer kvaliteten af uddannelserne.

Det er derfor vores opfattelse, at skolepraktikordningen, tilskudsordningen skal falde væk

ved dette års udgang, men vi er særdeles positivt indstillede over for at medvirke til udredningsarbejdet og til at drøfte sagerne om disse specielle unge, der har vanskeligheder, når analyse- og udredningsarbejdet ligger færdigt her efter sommeren.

Aage Frandsen (SF):

Det, der ligger i beslutningen omkring skolepraktik, er, at det er en forsøgsordning, og så ligger der også det i det, at det er en pladsgaranti for unge. Vi mener, at det stadig væk er vigtigt, at unge, hvis de er kvalificerede til at få en praktikplads, er sikret en ret til en sådan, på sammen måde som de unge, der vælger en almen ungdomsuddannelse, har retten til at få den uddannelse, de gerne vil have, hvis de er kvalificerede til det. Derfor er det for os, når det drejer sig skolepraktikordningen, ikke kun en midlertidig ordning.

Hvis man tror på markedets frie kræfter, så kan man selvfølgelig sige: Jamen det løser sig selv, for udbud og efterspørgsel klarer problemerne, så der er plads til de unge, som der er plads til; det bestemmes af udbudet og efterspørgslen. Det tror vi ikke på. Vi tror på, at hvis man overlader til markeds kræfterne at fastlægge, hvordan udbud og efterspørgsel skal være, så er der nogle unge, der i den her forbindelse bliver solgt. Det er sådan set også erkendt fra både Venstres og De Konservatives side, at der er nogle unge, som ikke vil få en praktikplads. Og dér er det altså, at vi mener, at skolepraktikken af flere årsager er glimrende til at løse det problem.

For det første er der nogle unge, som ikke får ordinære praktikpladser, og det er altså ikke bare de unges egen skyld. Hr. Frank Dahlgaard nævnte, at der er nogle unge, der har nogle specielle ønsker, og andre, der så ud på en bestemt måde. Dét synes jeg egentlig ikke er deres problem. Jeg synes, at det er arbejdsgivernes problem, og så længe arbejdsgiverne ikke vil erkende, at det er deres problem, så mener jeg, at det offentlige har et ansvar i den forbindelse, og det vil sige, at skolepraktikken er på sin plads.

For det andet er skolepraktikken rent faktisk bedre end det, man troede den ville blive til. Det er der ikke nogen tvivl om, og uanset at vi også foretrækker praktikplads på normal vis, må vi sige, at skolepraktikken i mange forbindelser fungerer mindst lige så optimalt som almindelige praktikpladser. Erfaringerne fra en række områder er, at det er tilfældet. Der er andre til-

fælde, hvor det er klart, at det er at foretrække, at der er praktikplads, og så er skolepraktikken en nødløsning.

Vi mener også, det er nødvendigt, at man fortsætter med en form for gulerod/pisk til de arbejdsgivere, der tager elever, og markedet er formentlig sådan i dag, at der er mulighed for at sætte beløbet ned, som det ligger i lovforslaget.

Med de bemærkninger kan jeg tilsige SF's fulde tilslutning til de to lovforslag, og vi har ikke noget imod, at man senere kigger på, hvad der skal være den permanente ordning, men vi tror egentlig, at den permanente ordning er skolepraktikken som en sikkerhedsforanstaltning i forhold til den almindelige praktikpladsordning.

Jan Køpke Christensen (FP):

Jeg skal ikke gøre debatten meget lang. Allerede da man indførte denne praktikpladsordning i november 1992, meddelte Fremskridtspartiet, at vi klart tog afstand fra det, der lå i netop denne andenrangs uddannelse. Undskyld, jeg siger det så groft, men det vil nogle nok betegne den som. Det var sådan en slags andensorteringsuddannelse, en discountuddannelse om man vil. Det viste sig jo desværre også at blive tilfældet: Umiddelbart efter at vi havde haft den debat her i Tinget, kom der tydelige tilkendegivelser både fra organisationer inden for Dansk Arbejdsgiverforening og LO samt eleverne selv om, at man tog afstand fra netop det praktikpladsforlig.

Alle, sågar SF tror jeg, har udtrykt, at netop det at komme ud til arbejdsgiveren er og bliver det bedste, og det vil man også anbefale alle andre partier, kan jeg forstå, så det var det, vi gjorde opmærksom på på daværende tidspunkt.

Jeg var selvfølgelig glad for at høre, at særlig Venstres ordfører var afstandtagende fra netop det, der lå i det forlig, der var indgået i 1992. Ikke desto mindre var det jo, som alle ved, netop daværende undervisningsminister Bertel Haarder, der indførte systemet; man har jo altid lov til at blive klogere. Bedre sent end aldrig – det ser vi på mange andre områder – men her viser det sig endnu en gang, at Fremskridtspartiet var forudseende i forhold til, hvordan det ville gå.

Jeg ved godt, at man nu bare vil forlænge netop dette praktikpladsforlig, og det må man for Fremskridtspartiets skyld også gerne gøre, men vi ønsker ikke at lægge stemmer til et sådant forlig – det giver sig selv, da vi i bund og grund

er modstander af, at man netop inden for erhvervsuddannelsessystemet får disse mærkværdige uddannelser, som ikke er reelle uddannelser. At det så er således, at mange af de instanser, som jeg her nævnte tog afstand fra det tidligere, nu mere eller mindre accepterer det, er jo klart, for når man kører et system i længere perioder, vil mange falde fra over for den kritik, der har været. Ikke desto mindre mener vi, når man ønsker at indskrænke den offentlige sektor – at få den offentlige sektor på slankekur – at det må være således, at man også påviser, hvor der kan spares.

Vi mener, det har været for dyrt med denne uddannelse, og vi mener stadig væk, at det er forkert, at man opskruer udgifterne. Vi bør gå den anden vej. Det ville også være til gavn for erhvervslivet og sidst men ikke mindst også de pågældende elever, der forhåbentlig alle sammen bliver ansat, hvor de nu ønsker at blive ansat. Jeg ved godt, der er problemer, men jeg mener nok, at det i sidste instans er sådan, at markedskræfterne også vil styre denne udvikling.

Jeg er overbevist om, at mange ikke umiddelbart kan blive ansat med en sådan uddannelse, men vi ved også, at netop erhvervsvirksomhederne hurtigt kan få medarbejdere ind, som ikke engang har uddannelse ud over folkeskolen, men kan oplære unge mennesker til netop disse job, de har i den pågældende virksomhed, og dernæst senere hen måske skaffe dem en praktikplads.

Det er gået bedre – opsvinget – med hensyn til, at erhvervslivet har mere at se til i dag, og det synes jeg, er en positiv udvikling. Den udvikling må vi så håbe fortsætter, og gør den det, er vi selvfølgelig overbevist om, at der også vil være pladser til dem, der ønsker pladser, og til dem, der har kvalifikationerne. Det, vi jo ofte glemmer, er netop, når vi taler om erhvervsskolesystemet, at så tager man mere eller mindre sådan et system som: De kan jo bare optage det hele, og det er noget med erhvervsgrunduddannelser, osv., man indfører. Det bliver faktisk en devaluering af netop denne skoleform, som jeg vil advare kraftigt imod.

Jeg synes netop, at vi bør se meget mere positivt på erhvervsskolerne frem for de traditionelle eller andre uddannelser. Jeg tror netop, at det er erhvervslivets uddannelser, vi skal slå meget mere på.

Jeg vil så med hensyn til, at tilskudsordning 252 nu også skal fortsætte, sige, at det også er

noget, som vi tager afstand fra. Vi ved jo, at arbejdsgiverne, skatteyderne som sådan, er dem, der selv kommer til at betale disse udgifter, og derfor må vi altså til at lære at gå den anden vej og sætte skatteskruen ned. Vi må have skattetrykket ned, og det får vi kun ved, at vi også sænker de offentlige udgifter. Dette har vi stået for i al den tid, vi har været i dette Ting, og man har da også fra flere sider erkendt, at det netop er de offentlige udgifter, der skal reduceres.

Men det gør man jo ikke ved sådan nogle tiltag, som man lavede på daværende tidspunkt. Jeg ved godt, det ikke er den nuværende minister, vi kan klandre for det, men ikke desto mindre vil man fortsætte denne udvikling, og det må vi naturligvis tage afstand fra.

Jeg synes, at vi i samarbejdets ånd og af hensyn til eleverne bør kigge på, hvad det er, vi eventuelt kan forbedre i det system, vi har i dag. Men vi skal udelukkende gøre det med netop det vekselsprincip, som alle ordførerne 100 pct., kan jeg forstå, går ind for som det bedste.

Så derfor skal det være mit sidste ord, at man prøver at kigge på, hvordan vi fremover kan gøre det mere attraktivt for de unge og også for erhvervslivet som sådan at optage disse praktikelever.

Men som sagt – som jeg også var inde på tidligere – går det altså den rigtige vej nu. Jeg har mere tillid end SF's ordfører til, at erhvervslivet godt er klar over, at hvis de ikke optager elever, vil det gå galt på et tidspunkt, og derfor er jeg – modsat SF – af den overbevisning, at det også bliver klaret fra erhvervslivets side.

Når det analysearbejde, der tales om, er gjort færdig, vil vi naturligvis ligesom alle andre partier også gerne være med til at drøfte de enkeltstående problemer, der eventuelt måtte forekomme; dér står vi selvfølgelig også til rådighed.

Men det giver sig selv, at når vi var det eneste parti på daværende tidspunkt, der var imod disse to forslag, kan vi selvfølgelig ikke være med til at forlænge netop denne ordning, og det tror jeg også selv ministeren udmærket forstår.

(Kort bemærkning).

Anne-Marie Meldgaard (S):

Nu har vi jo hørt hr. Køpke Christensen i store vendinger lovprise markedsme­kanismernes herligheder. Det er jo også flot nok. Han har endda rost opsvinget og tror også på, at erhvervslivet har forstået signalet og nok skal aftage de praktikanter, der er.

Jeg kunne godt tænke mig at spørge hr. Køpke Christensen om, hvad vi skal gøre ved de 6.000 elever, der var omkring nytår, som ikke havde fået en praktikplads. Er det sociale tilfælde, eller er det uddannelse, vi taler om? Disse unge mennesker er altså berettiget til at få en uddannelse. De har også godtgjort via deres skolegang, at de er kvalificeret til det. Så netop ud fra det synes vi, at en forlængelse ville være i orden, så det erhvervsliv, som roses så meget her, kunne bevise, at de er den opgave voksen, som vi står over for.

(Kort bemærkning).

Bruno Jerup (EL):

Det er også til hr. Jan Køpke Christensen. Jeg kunne godt tænke mig at høre fra hr. Jan Køpke Christensens side, om der ikke er en overvejelse hos Fremskridtspartiet i forhold til, hvordan erhvervslivet agerer på kort og på lang sigt.

Mener man virkelig i Fremskridtspartiet, at det er realistisk at forestille sig – det så vi jo i 1980'erne at det ikke gjorde – at erhvervslivet nu lige pludselig skulle vågne op og finde ud af at tænke langsigtet?

Problemet er jo, og det må man da også have erfaret eller opdaget i Fremskridtspartiet, at det gør erhvervslivet ikke; de tænker kortsigtet, de tænker på deres økonomi nu og her. Vi har et ansvar, der går videre end det. Det mener jeg da også Fremskridtspartiet bør have. Det, der sker, er jo, at de råber på unge, når de mangler dem konkret til at udføre fagligt arbejde, men på det tidspunkt har de ikke fået dem uddannet. Når de så er der, råber de ikke på dem; dvs. at det ikke hænger sammen. Erhvervslivet kan ikke planlægge langsigtet. Vi kan kun gøre os et håb om det.

(Kort bemærkning).

Jan Køpke Christensen (FP):

Der er naturligvis noget fundamentalt i dette her – noget ideologisk vil nogle nok påstå. Men når man fremlægger et partiprogram, må det, man siger, også hænge sammen. Og det synes jeg netop vi giver udtryk for ved at sige: Hvis vi skal gøre det bedre for menige borgere i dette land – og dermed også de unge mennesker – må det offentliges udgifter nedsættes til fordel for at hæve den skattefrie bundgrænse, for at der er mulighed for at give skattelettelser både til borgerne, og sidst men ikke mindst til erhvervslivet.

Når man har den grundholdning, at det er den vej, vi skal, kan vi jo ikke med den ene hånd skrive forslag, der går ud på, at alle mere eller mindre skal gå på en eller anden uddannelse og med den anden hånd yde støtte gennem skatteyderkronerne – det hænger jo ikke sammen.

Derfor er der en linje i Fremskridtspartiets politik også på dette område: Der må naturligvis ske en forbedring af erhvervslivets vilkår. Så kan man sige, at i forhold til udlandet har vi utrolig gode konkurrencevilkår og alt det her; det kender vi jo særlig fra de socialistiske partier, der kommer med disse meldinger, men ikke desto mindre mener vi, at vi skal gøre mere for erhvervslivet; vi skal gøre det optimale for, at der netop sker en større ekspansion af erhvervslivet, afsætning af flere varer til både indlandet og udlandet, og det gøres altså ved, at man sænker skattetrykket, og det kan kun sænkes ved, at man også holder tilbage med de offentlige udgifter.

Det er bare én lille brik, hvor vi synes, at disse udgifter ikke står mål med det, man får ud af det i sidste ende. Det er nemlig et langt perspektiv, vi taler om her; det er ikke fra år til år eller dag til dag, dette kan ændres. Det ved vi alle sammen, og derfor må der være en eller anden logik i det, man fremlægger.

Der er ikke noget, der er nemmere end at stå her på Folketingets talerstol og dele julegaver ud til højre og venstre, men der må også være baggrund i det, man foreslår; der må være sammenhæng i tingene, og det er der ikke fra de partier, der ønsker konstant at tage imod.

(Kort bemærkning).

Anne-Marie Meldgaard (S):

Jeg er faktisk glad for, at det nu blev klart, at Fremskridtspartiet mener, at det er de unge mennesker, som ikke kan få en praktikplads, der skal betale for erhvervslivets ekspansion. Jeg synes, erhvervslivet skulle have tænkt sig om noget før og så taget de elever i praktik.

Hvis man nu går lidt længere frem netop om nogle år, når dette opsving, vi taler så meget om, bider sig endnu mere fast, så vil det være det selvsamme erhvervsliv, som kommer til at mangle udlært arbejdskraft, og så kunne det jo godt være, Fremskridtspartiet med de holdninger, de fremlægger her, får et problem.

(Kort bemærkning).

Bruno Jerup (EL):

Jeg synes, det er interessant, at hr. Jan Kørpe Christensen ikke forholder sig til den problemstilling, jeg rejste.

Det er da meget flot, at man har et ideologisk program, som man ønsker at køre af, og som skal læses op, hver gang man står på talerstolen. Det er da meget interessant, og jeg har da også al mulig respekt for, at man forsøger på at lave programmer, der hænger sammen i partierne. Det gør sådan set ikke nogen skade.

Men hr. Jan Kørpe Christensen forholder sig ikke til den konkrete virkelighed, og den virkelighed består altså i – det så man jo bl.a. i 1980'erne – at erhvervslivet ikke tænker langsigtet, når det handler om uddannelse. Det er meget, meget få virksomheder, som har en langsigtet uddannelsespolitik, og det kan de naturligvis ikke have, fordi de er små, og fordi de har et ensidigt forhold til, hvad deres opgave er. Det ved vi jo godt. Det forholder hr. Jan Kørpe Christensen sig ikke til.

(Kort bemærkning).

Jan Kørpe Christensen (FP):

Noget, hr. Bruno Jerup ikke forholder sig til, er netop, hvor disse kroner skal findes. Vi diskuterede det som sagt i november 1992 – da var hr. Bruno Jerup af naturlige årsager ikke med – hvor forliget omkring udgifterne til det blev indgået.

En ting er, at man her fra talerstolen siger, at vi selvfølgelig skal have disse unge i beskæftigelse; det grundsynspunkt er vi naturligvis enige i, men jeg vil gerne spørge hr. Bruno Jerup: Hvordan får vi det?

Dér vil jeg også godt sige til Socialdemokratiets ordfører, at det da er helt i orden, at man taler så meget om, at der ingen langsigtet planlægning er fra erhvervslivet, men hvis erhvervslivet skal kunne tage de unge, så må man skabe vilkår, der gør, at de kan optage disse unge mennesker. Det har man ikke gjort; det har man ikke været villig til i det danske samfund. Man har intet gjort i den retning, for at erhvervslivet netop kunne få de bedst mulige vilkår og dermed også opluge flest mulige unge i erhvervslivet.

Man har lavet dette her forlig allerede i 1992 og vil nu fortsætte med det; nu skal arbejdsgiverne til at fortsætte med betaling, for det er jo arbejdsgiverne, der kommer til at betale for netop det, man laver her. Det er jo klart, at når

arbejdsgiverne alligevel ved, at de kommer til at betale, så presser man mere eller mindre arbejdsgiverne til at tage nogle elever. Det må man gerne gøre, men hr. Bruno Jerup skal også være klar over, hvem der kommer til at betale i sidste ende. Det er og bliver jo arbejdsgiverne, og når de kommer til at betale nogle ekstra udgifter, siger de: Jamen, vi kan lige så godt tage de elever. Dermed er der nogle andre, der bliver sat ud, og det glemmer hr. Bruno Jerup. Der er nogle andre, som allerede er beskæftiget på arbejdspladserne, der bliver arbejdsløse; den dialog har vi tidligere været inde på. Disse mennesker er der ikke plads til i erhvervslivet længere.

(Kort bemærkning).

Bruno Jerup (EL):

Nu behøver man jo ikke holde lange foredrag om, at i sidste instans kommer de værdier fra en produktion et eller andet sted – enten i det private eller det offentlige erhvervsliv – de værdier, der findes til fordeling, kommer et eller andet sted fra og skal så omfordeles; det behøver vi ikke snakke længe om. Så hvis hr. Jan Kjøpke Christensen spørger om, hvor pengene kommer fra, er det svaret, og så er vi helt med på at lave omfordelingssystemer, så det bliver sikret; ingen problemer med det.

Men det er lige præcis erfaringen fra 1980'erne, hvor det ikke så så ringe ud i alle perioder for erhvervslivet: Fordi der var arbejdskraft nok, fordi der var nok faglærte inden for alle områder, lod man være med at tage lærlinge ind f.eks. Man var ikke interesseret i at give praktikpladser, for det havde man ikke behov for, og det forholder hr. Jan Kjøpke Christensen sig ikke til.

Det nytter ikke noget, at man bliver ved med at snakke om alle mulige andre overvejelser. Man må forholde sig til det konkrete problem, og det er, at erhvervslivet ikke er i stand til at lave den uddannelsesmæssige planlægning, og den vil ikke blive forbedret af, at man gav dem nok så gode konkurrencevilkår, hvis de konkret ikke kan se noget formål med det. Det kan de jo ikke, for det eneste, de har brug for, er en konkret arbejdskraft. De er nødt til at have et pres, og det pres, hvor kommer det fra? Det kommer ikke fra konkurrencen. Jo, det kommer på det tidspunkt, hvor de står konkret og mangler faglært arbejdskraft, men på det tidspunkt skal de først til at uddanne den. De duer ikke til at planlægge.

(Kort bemærkning).

Anne-Marie Meldgaard (S):

Jeg ved snart ikke, om jeg skal le eller græde. På de unges vegne kunne man måske godt le en smule, for det, vi hører Fremskridtspartiets ordfører sige her, er, at lærlinge skubber andre ud af arbejdsmarkedet. Og man kunne græde lidt på de faglærtes vegne, hvis lærlinge er så dygtige, at de kan skubbe dem ud fra arbejdsmarkedet. Mon ikke snart det går op for Fremskridtspartiet også, at det netop er et spørgsmål om kortsigtet politik, det, der gives udtryk for her i dag?

Det drejer sig jo om at tænke lidt længere, at sørge for, at der bliver uddannet nogle faglærte til at overtage det arbejde efter de mennesker, som til sin tid går på efterløn eller pension.

(Kort bemærkning).

Jan Kjøpke Christensen (FP):

Til Socialdemokratiets ordfører vil jeg sige, at når man har x antal timer i en virksomhed til beskæftigelse, og man dermed gennem tilskudsordninger bliver animeret til at få elever ind i den pågældende virksomhed, kommer der jo ikke flere arbejdstimer ud af den virksomhed. Arbejdsgiverne får jo ikke mere beskæftigelse, fordi de bliver presset til at antage flere. Når man er i den situation, er det klart, at så er der andre, der bliver skubbet ud af arbejdsmarkedet. Det er selvfølgelig noget, der også har store omkostninger for samfundet med arbejdsløshedsdagpenge osv. til følge og også de menneskelige omkostninger, der kommer til udtryk her.

Jeg mener, at det er og bliver en dårlig ordning, og jeg forstår faktisk også, at man kun vil forlænge denne konstruktion 1 år, fordi man er klar over, at der måske er noget andet, der skal til fremover.

Så vil jeg godt med hensyn til det tilskudspørge Socialdemokratiets ordfører: Hvorfor nedsætter man det tilskud? Jamen hvis det nu gik så godt, hvorfor bevarer man ikke det pågældende beløb, der allerede var på det tidspunkt? Hvorfor skulle det nedsættes? Det er jo inkonsekvent, og derfor vil jeg godt appellere til, at man også får det til at hænge sammen i en større helhed, og at man ikke bliver ved at køre frem med, at bare vi garanterer alle unge mennesker i dette land en uddannelse, så er det ligegyldigt, hvilken uddannelse de i øvrigt får, men bare de får en praktikplads, så er alt guld og grønne skove. Det er ikke tilfældet, og derfor må

jeg endnu en gang appellere til, at man prøver på at se det i en større sammenhæng.

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Det økonomiske opsving og de faldende ungdomsårgange har tilsammen medført en glædelig udvikling, nemlig at vi ikke har helt de samme problemer med at sikre vore unge praktikpladser, som vi har haft. Ikke desto mindre manglede der ved årsskiftet 5.000-6.000 praktikpladser. Der var 5.000-6.000 unge mennesker, som havde stået uden arbejde, uden muligheder, hvis vi ikke havde sørget for, at der var noget, der hed skolepraktik.

Selv om den samfundsøkonomiske udvikling skulle vise sig at være overordentlig gunstig, er det usandsynligt, at vi får løst praktikpladsproblemerne lige nu. Derfor er vi nødt til at have et tilbud til den gruppe unge, som også i den kommende tid kommer til at mangle praktikplads. Vi kan ganske enkelt ikke være bekendt at overlade en stor gruppe unge til sig selv; slet ikke i en tid, hvor vi vel alle sammen er enige om, at alle unge skal have en uddannelse, hvis de ikke bare skal ende bagest i arbejdsløshedskøen. Det er ikke ansvarlig politik, og det er ikke ansvarligt over for de unge at afskaffe skolepraktikken lige nu, når vi ved, at mange unge stadig ikke har en chance for at komme ud i erhvervslivet.

Jeg synes, det er ærgerligt at måtte konstatere, at ideologien skal stå i vejen for ansvarligheden over for den næste generation. Jeg kunne godt have ønsket mig, at et ideologisk korstog kunne sættes i værk på nogle mindre sarte områder end det område, der drejer sig om vore unge og dermed om fremtiden.

Nogle vil sikkert sige, at de unge bare kunne vælge de rigtige uddannelser. Når der nu mangler tømrere, hvorfor uddanner de sig så til frisører? Fordi det heldigvis for de flestes vedkommende er lysten, som driver værket. Vi kan aldrig, selv med den bedste planlægning, sikre total overensstemmelse mellem uddannelsesvalg og erhvervslivets behov. Det skal vi selvfølgelig bestræbe os på. Vi skal give de incitamenter, vi kan, til, at de unge vælger de uddannelser, som der er behov for i erhvervslivet.

Vi kunne også vælge, som nogle her i salen åbenbart ønsker, at sige, at de, der vælger de forkerte uddannelser, må sejle deres egen sø. Vi kan lukke for skolepraktikken. Hvad ville vi så opnå med det? At vi måske fik nogle af de unge over i andre uddannelser, og resten ville sandsynligvis falde fra eller helt lade være med at

tage en uddannelse. Det er næppe det, vi ønsker. Det er i al fald ikke det, vi ønsker i Det Radikale Venstre.

Nu forlænger vi den eksisterende ordning, og så bruger vi den kommende tid til at få lavet et solidt udredningsarbejde omkring praktiksituationen. På baggrund af det må der udarbejdes forslag til konkrete initiativer, som kan løse nogle af de problemer, vi står med. Vi skal selvfølgelig sørge for, at de unge bliver så mobile som overhovedet muligt, så de er parate til at flytte for at finde praktikpladser.

For det andet må vi finde redskaber, som sikrer, at f.eks. også unge, dygtige indvandrere får lige så gode praktikpladstilbud som andre unge for blot at nævne nogle af de problemstillinger, som må behandles i udredningsarbejdet.

På den baggrund kan Det Radikale Venstre tilslutte sig de fremsatte lovforslag.

Bruno Jerup (EL):

Vi kan også fra Enhedslistens side støtte de fremsatte lovforslag: Det ene forslag, som alene består i, at man udvider perioden med 1 år, så det fungerer 1 år længere, og det andet forslag, som ud over det år også har en nedsættelse af det tilskud, der er til arbejdsgiverne, fra 16.000 kr. pr. elev pr. år til 12.000 kr.

Vi er meget indstillet på at indgå i forhandling og diskussion omkring, hvordan den fremtidige praktikpladsgaranti kan udmøntes. Det er ikke nødvendigvis sikkert, at det, der ligger fra det tidligere forlig, er 100 pct. fornuftigt. Men vi mener, det er rimeligt at fortsætte ordningen, de to ordninger, 1 år endnu, og vi har ikke de negative toner over for det, som man hører fra V, K og Z.

Det er korrekt, at tilskudssystemet til arbejdsgiverne er én mulighed. Vi erkender, at det, at man giver penge, kan virke stimulerende for nogle arbejdsgivere til at tage elever i praktik. Man kunne også finde andre former for mekanismer, som vil gøre, at arbejdsgiverne følte sig tvunget eller nødsaget til at tage elever ind. Det vil vi da være villige til at se på.

Hr. Anders Mølgaard var inde på, at det kunne være et problem med den øgede aktivitet, at der muligvis ikke var unge nok. Jeg mener nu ikke, at det indtil videre er noget stort problem. Så vil jeg i øvrigt tilføje, at jeg betragter det som et positivt problem. Positivt på den måde, at det kunne være, at den situation, der har været i 1980'erne og begyndelsen af 1990'erne, hvor utrolig mange unge havde svært ved at få en

uddannelse, få en praktikplads og få arbejde bagefter, at det mønster er ved at blive brudt; at nogle af de unge, som ellers har været de første til at blive sat udenfor i forhold til praktikpladserne, nu har en større chance, når nu presset bliver lidt større.

Derfor vil vi gerne give vores bidrag til, at presset på arbejdsgiverne til at tage elever bliver så stort som muligt, sådan at så mange som muligt får en reel chance for at komme ind og få en færdiggjort uddannelse på dette område.

Så med de ord vil vi sige, at vi støtter det, og vi synes også, det er godt, at man lægger op til, at der skal være en analyse og vurdering af, hvad der er foregået med henblik på at lave noget, måske noget nyt om et års tid. Vi vil gerne gå ind i de forhandlinger, og vi mener også, at de meldinger, som vi oplever ligger fra Venstre, De Konservative og Fremskridtspartiet, betyder, at de reelle muligheder for at lave forlig med dem bliver begrænsede, så vi vil da godt tilbyde os til et fornuftigt forlig på dette område. Det er vigtigt, at man tænker langsigtet i forhold til at udvikle hele dette område.

(Kort bemærkning).

Jan Køpke Christensen (FP):

Jeg vil gerne stille et klart og præcist spørgsmål til hr. Bruno Jerup. Der blev sagt, at Enhedslisten gerne vil være med i eventuelle forhandlinger om et forlig, hvor man kan tvinge arbejdsgiverne til at tage eleverne, praktikanterne. Altså det vil sige en fortsættelse af denne her tvang.

Jeg vil så spørge: Er det i elevernes interesse, at en arbejdsgiver mere eller mindre skal tvinges til at tage elever? Er det godt for eleven selv at komme ind i et forhold hos en arbejdsgiver, hvor arbejdsgiveren mere eller mindre er blevet tvunget til at tage den pågældende elev? Ja eller nej. Det må kunne besvares kort.

(Kort bemærkning).

Bruno Jerup (EL):

Det kommer an på den pågældende arbejdsgiver. Hvis det er sådan, at det er en fornuftig person med omløb i hovedet, kan det godt være, at det fungerer meget godt. Men på den anden side skal eleven også have mulighed for at opsiges praktikpladskontrakten, hvis praktikpladsforholdet overhovedet ikke fungerer – anderledes kan det ikke gøres.

Jeg tror ikke, alle arbejdsgivere vil være så obsternasige, som hr. Jan Køpke Christensen antyder.

Undervisningsministeren (Ole Vig Jensen):
Jeg vil gerne takke især de ordførere, som har givet tilslutning til lovforslaget, og som kan sikre lovforslagets gennemførelse, hvad der naturligvis er vigtigt for de unge, som ellers ville komme i vanskeligheder i det kommende år, idet man i hvert fald indtil videre helt klart må forvente, at der ikke vil være det tilstrækkelige antal praktikpladser til rådighed.

Jeg vil også godt takke ordførerne for Venstre og De Konservative for vilje til efterfølgende at drøfte, hvad det er for en ordning, der skal afløse den nuværende, den midlertidige.

Ganske vist talte hr. Anders Mølgaard om solnedgangslovgivning, hvilket er et ganske malende eksempel, idet det jo er sådan, at efter solens nedgang kommer natten, og jeg må skønlige, at det bliver nat for de unge, som ikke på en eller anden måde kan sikres en praktikplads dér, hvor markedskræfterne ikke slår til.

Men jeg glædede mig over, at der hos de to ordførere alligevel var et ønske om at gå ind i drøftelser og specielt være positive over for den gruppe af unge, som vi på forhånd ved vil kunne få vanskeligheder på trods af den gode udvikling, der er i gang, affødt af opsvinget og af den iøjnefaldende øgede aktivitet i samfundet. Og det skal vi glæde os over, og det afføder jo også allerede nu et øget antal praktikpladser.

Men det er jo rigtig, som flere ordførere har sagt, at på nuværende tidspunkt er der altså dels godt 3.000 unge, som er i skolepraktik, og dels yderligere ca. 3.000, som aktivt, men uden held søger en praktikplads. Så vi er langt fra i en balancesituation.

Men jeg deler den samme optimistiske opfattelse: at den fortsat gode udvikling i samfundet vil hjælpe os meget langt. Og derfor tror jeg, at når vi til efteråret tager fat på fornyede drøftelser – og det er jeg indstillet på – efter at vi forhåbentlig har fået tilvejebragt et godt grundlag gennem udredningsarbejdet, så kan vi finde en fornuftig afløsning for den lovgivning, som jo kun foreslås forlænget 1 år.

Derfor ligger det vel også i kortene, vil jeg sige til hr. Frank Dahlgård, som sagde, at der ikke er noget, der taler for, at vi skal køre videre med det nugældende system. Nej, men netop derfor taler vi også kun om 1 års forlængelse, og derfor er der altså grundlag for, at vi efterfølgende kan tage drøftelserne op igen.

Jeg vil gøre den enkelte bemærkning til hr. Anders Mølgaard – som i øvrigt ligesom fru Anne-Marie Meldgaard fremhævede veksellud-

dannelsesprincippet som væsentligt – at jeg deler den opfattelse, at det skal vi holde fast ved. Som hr. Anders Mølgaard sagde: Det har fået international anerkendelse.

Så vil jeg blot føje til: Det har skolepraktikken altså også, for OECD påpeger netop, at skolepraktikken faktisk er et værdigt alternativ til det, som vi jo i øvrigt alle sammen synes er det væsentligste, nemlig at de unge kan komme ud i egentlig praktik på arbejdspladser i virksomheder, offentlige og private.

Men med de faldne ord både om dette lovforslag og om det fremtidige er jeg alligevel rimelig fortrøstningsfuld på de unges vegne – det er jo dem, sagen drejer sig om. Jeg håber, at vi både får dette lovforslag gennemført, og at vi kan få nogle konstruktive forhandlinger til efteråret.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

21) Første behandling af lovforslag nr. L 253: Forslag til lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v. (Tilskud til udenlandske børn, der ikke ledsages af forældre). Af undervisningsministeren (Ole Vig Jensen). (FremSAT 3/5 95).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Else Marie Mortensen (S):

Uanset hvad der måtte være af specielle anledninger til at fremsætte dette forslag om ændring af lov om friskoler og private grundskoler lige

nu, så tjener forslaget det generelle formål at sikre, at et godt og ordentligt tilskudssystem ikke misbruges.

Efter lovforslaget vil det være en betingelse for automatiske tilskud til de frie grundskoler, at de elever, der udløser tilskuddene, er børn af forældre, der er bosat i Danmark.

Samtidig vil undervisningsministeren ifølge en bemyndigelse i loven fastsætte regler, der sikrer tilskud til elever med særlig tilknytning til Danmark, f.eks. børn af udlandsdanskere, der ønsker, at deres børn skal gå i en dansk skole.

Lovforslaget vil som nævnt lukke for en mulighed for misbrug, og med de forudsætninger, der ligger i ministeriets oplysninger om, at forslaget er foreneligt med EU-rettens ligebehandlingsprincip, støtter vi lovforslaget fra Socialdemokratiets side.

Anders Mølgaard (V):

Også jeg vil imod min natur gøre det kort.

Vi synes i Venstre, at dette lovinitiativ er et positivt initiativ fra ministerens side. Det er såre fornuftigt at stoppe den omsiggribende trafik med import af uledsagede udenlandske børn i ly af friskoleloven. Og jeg er egentlig overbevist om, at både Grundtvig og Kold ville vende sig i deres grave, hvis de vidste, hvordan deres frisind blev administreret i visse dele af skoleleverdenen.

Naturligvis skal det fortsat være sådan, at det er muligt for børn af ambassadeansatte og forretningsfolk osv. at benytte de frie skoler. Men den mere kommercielle drejning, som det har fået i visse dele af skoleleverdenen, tager vi i hvert fald afstand fra.

Dette lovforslag er altså et skridt i den rigtige retning. Men jeg vil samtidig varmt opfordre ministeren til nøje at overveje henvendelsen fra De Frie Grundskolers Fællesråd, som jo skriftligt har opfordret ministeren til mere vidtgående tiltag. De Frie Grundskolers Fællesråd har i henvendelsen anført tre meget konkrete tiltag, som ministeren efter min bedste overbevisning bør overveje.

Jeg finder også, at FGF har fat i et centralt problem, når det spørger, hvordan det egentlig sikres, at ikketilskudsberettigede elever indirekte får del i tilskuddet også efter denne lovændring.

Eva Møller (KF):

Ligesom de to foregående ordførere kan jeg også give min tilslutning til lovforslaget.